

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра будівельної механіки

СИЛАБУС освітньої компоненти

Оптимальне проектування будівельних конструкцій

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	ОПП «Інформаційні технології у промисловому та цивільному будівництві»	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладач:

Твардовський Ігор Олександрович, к.т.н., доцент кафедри будівельної механіки,
igortvardovsky@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВАМИ МЕТОДІВ ОПТИМАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИХ МЕТОДІВ В ІНЖЕНЕРНІЙ ПРАКТИЦІ.**

Наприклад: здійснити обґрунтований вибір критерія оптимальності при складанні цільових функцій і методу для знаходження оптимального розв'язку завдання.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Вища математика, Інформатика, Чисельні методи рішення інженерних задач, Опір матеріалів, Будівельна механіка (базовий та спеціальний курси), Будівельні конструкції.

1. Програмні результати навчання

Диференційовані результати навчання:

знати:

- основні методи математичного моделювання;
- основні класичні методи оптимізації;
- питання комп'ютерної реалізації відповідних алгоритмів оптимізації.

володіти:

- методами лінійного програмування;
- методами нелінійного програмування.

вміти:

- формалізувати завдання оптимізації механічної системи;
- здійснити обґрунтований вибір критерію оптимальності при складанні цільових функцій і методу для знаходження оптимального розв'язку завдання;
- прогнозувати очікувані результати

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/ п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1.1	Основні поняття розв'язку задач оптимального проектування. Критерії оптимальності. Цільова функція. Математичні моделі прийняття рішення.	4	2		10
1.2	Математичне формулювання задачі методи вирішення. Лінійне програмування.	4	2		10
1.3	Нелінійне програмування. Задачі безумовної оптимізації (методи нульового порядку, градієнтні методи, методи Ньютона, методи спуску). Задачі умовної оптимізації (метод множників Лагранжа, метод штрафних функцій, метод визначення сідлової точки).	4	2		15
01.4	Умови Куна-Таккера. Інтерпретація умов Куна-Таккера. Теорема Куна-Таккера.	4	2		15
1.5	Функції декількох змінних. Методи прямого пошуку. Метод пошуку по симплексу. Метод пошуку Хука-Дживса. Рівномісна конструкція	4	4		15
1.6	Пружні конструкції при динамічних навантаженнях. Стрижні і балки.	4	4		15
	Всього	24	16		80

Лабораторні заняття – навчальним планом не передбачені.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Оптимальне проектування будівельних конструкцій» складає 60 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Виконання розрахунково графічної роботи	1	25	45
Захист розрахунково графічної роботи	1	15	25
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести)	2	20	30
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання розрахунково-графічної роботи.

Розрахунково-графічна робота - Проектування статично визначеної ферми мінімальної ваги.

Склад роботи

- скласти цільову функцію;
- сформувані обмеження по міцності;
- сформувані обмеження по переміщенням;
- мінімізувати цільову функцію та визначити необхідні площі перетинів стержнів ферми.

Робота виконується у вигляді пояснювальної записки.

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи [1].

Два рази за семестр проводяться експрес контроль знань - стандартизовані тести (до 20 тестових питань), наприклад:

1. Постановка задачі оптимізації припускає існування наступних умов
 - a) альтернативного методу розрахунків критерію оптимізації
 - b) наявність об'єкта оптимізації й мети оптимізації
 - c) збіжності оптимізуючих процедур
 - d) наявність системи оптимізуючих процедур.
2. У нелінійнім програмуванні визначити глобальний екстремум можна лише методом
 - a) симплекс-методом
 - b) динамічного програмування
 - c) градієнта
 - d) золотого перетину

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Калініна Т.О., Бекірова М.М., Сидорчук М.М. Оптимальне проектування будівельних конструкцій: Методичні вказівки. - Одеса: ОДАБА, 2018. - 19 с.
2. Бейко, І.В. Задачі, методи і алгоритми оптимізації / І.В. Бейко, П.М. Зінько, О.Г. Наконечний. - Рівне: Вид-во НУВГП, 2011 – 624с.
3. Катренко, А.В. Дослідження операцій. Підручник / А.В. Катренко - Львів: «Магнолія плюс», 2004. – 549 с.
4. Григорків, В.С. Оптимізаційні методи та моделі. Підручник / В.С. Григорків, М.В. Григорків – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2016. – 400с.
5. Желдак, М.І. Основи теорії і методів оптимізації / М.І. Желдак, Ю.В. Триус. – Черкаси: Брама Україна, 2005. – 608 с.
6. Галлеев, Э. М. Оптимизация: Теория. Примеры. Задачи / Э. М. Галлеев, В. М. Тихомиров. – М.: Эдиториал УРСС, 2000. – 317 с.

Допоміжні джерела інформації

7. Дащенко, А.Ф. ANSYS в задачах инженерной механики / А.Ф. Дащенко, Д.В. Лазарева, Н.Г. Сурьянинов / Изд. 2-е, перераб. и доп. Под ред. Н.Г. Сурьянинова. - Одесса. - Пальмира, 2011. - 505 с.
8. Попов, Ю.Д. Методи оптимізації / Ю.Д. Попов, В.І. Тюптя, В.І. Шевченко-Київ.: Електронне видання, 2003. - 215с.